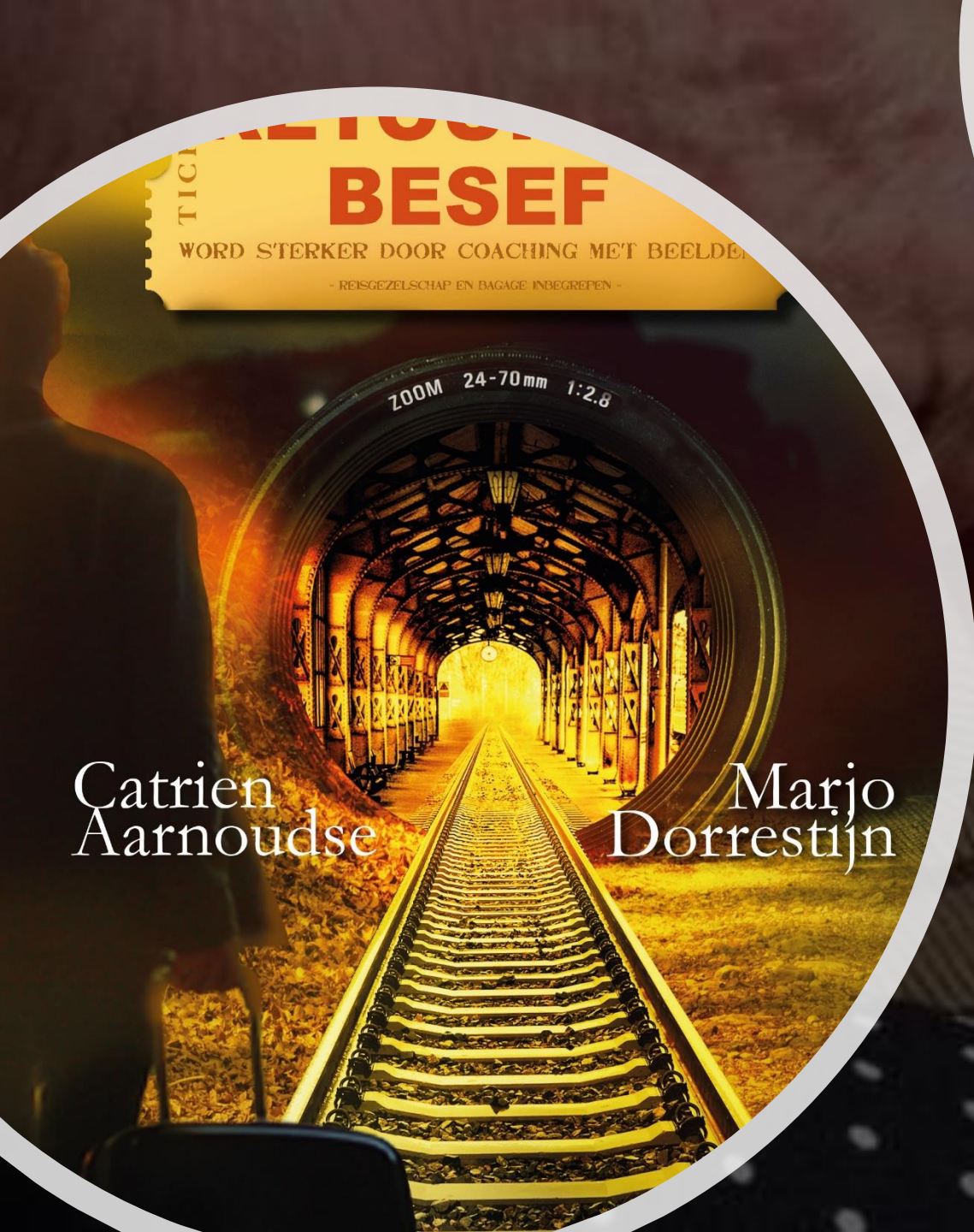

Marjo Dorrestijn
Casemanager bijzondere zorgvragen

Op Eigen-Wijze

Prikkelverwerking

Copyright Marjo Dorrestijn Casemanager bijzonder zorgvragen / beeldcoach /
poptalkcoach www.marjodorrestijn.nl

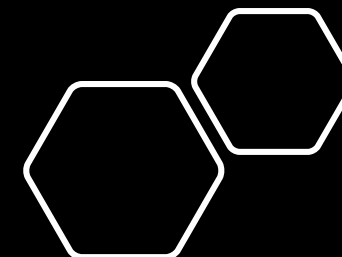
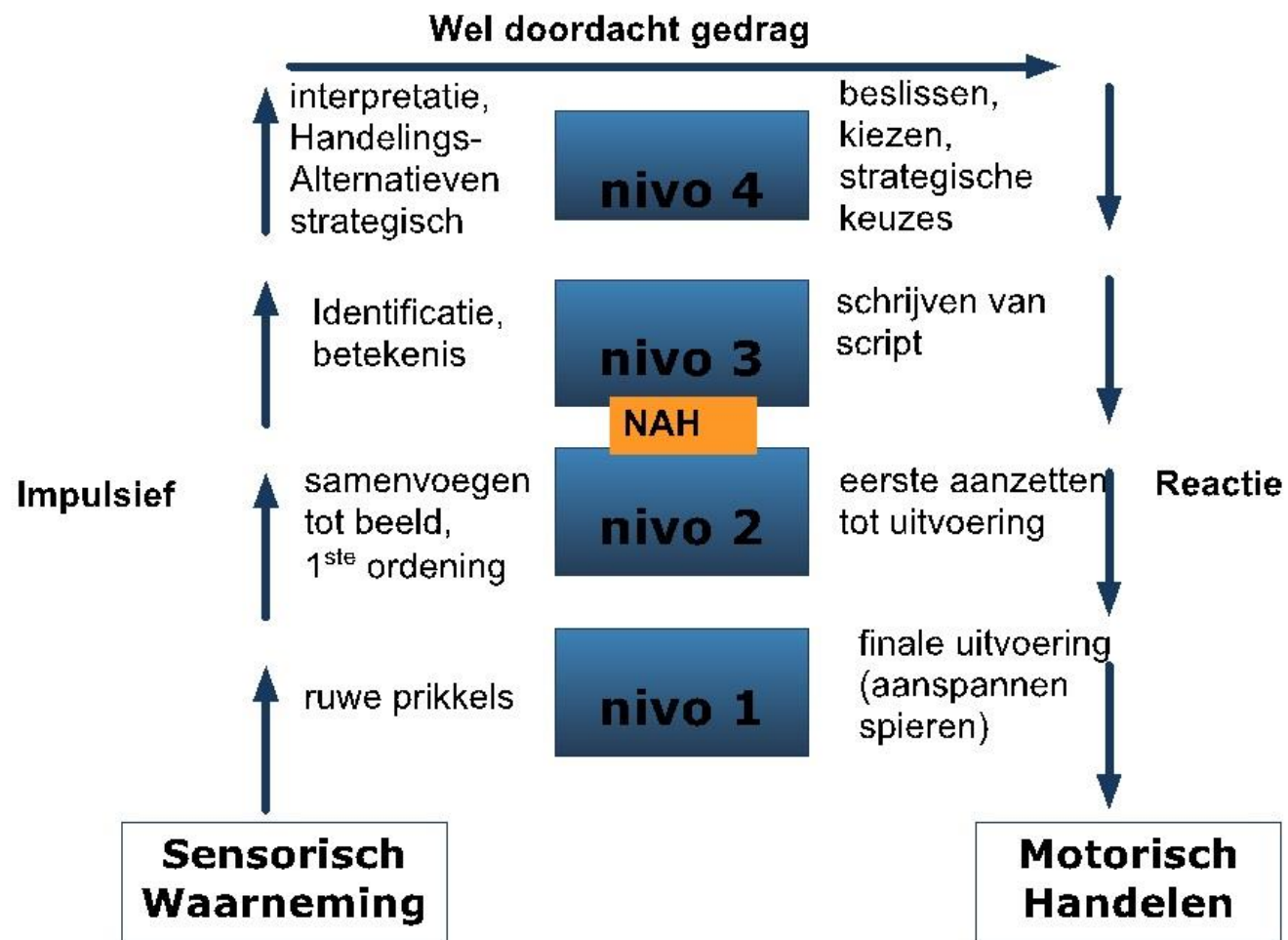
Wat is
Sensorische
informatie
verwerking

Prikkelverwerking

- **Waarnemen**
- **Herkennen**
- **Samenvoegen**
- **Verwerken**
- **Selecteren**
- **Adequate reactie geven**

Prikkelfilter

The image shows two axial MRI brain scans. The top scan is a T1-weighted image showing the brain's anatomy in grayscale. The bottom scan is a T2-weighted image, where fluid appears bright. Both scans have technical data overlays in white text, including parameters like TR, TE, SL, and FOV. A scale bar indicating 5cm is visible in the top left corner of the top scan.

De 4 hersenlagen

1. Het eerste en meest basale niveau; in het eerste levensjaar vult de eerste hersenlaag zich
2. Het tweede niveau; van het 2^e tot het 5^e levensjaar wordt de tweede hersen laag gevuld
3. Het derde niveau; vanaf het 3^e a 4^e levensjaar beginnen hersen laag 3 en 4 zich te ontwikkelen)
4. Het vierde en meest abstracte niveau; deze ontwikkeling loopt door tot het 23^e/24^e levensjaar

De Zintuigen

- De visus (visueel)
- Het gehoor (auditief)
- De geur
- De smaak
- De tast
- Het houdingsgevoel (proprioceptie)
- Het evenwicht
- De interne organen

Interne organen

**Interne
prikkels vanuit
de organen**

**Betekenis
kunnen
verlenen**

**Amandelkern
> angstknop**

Interne organen

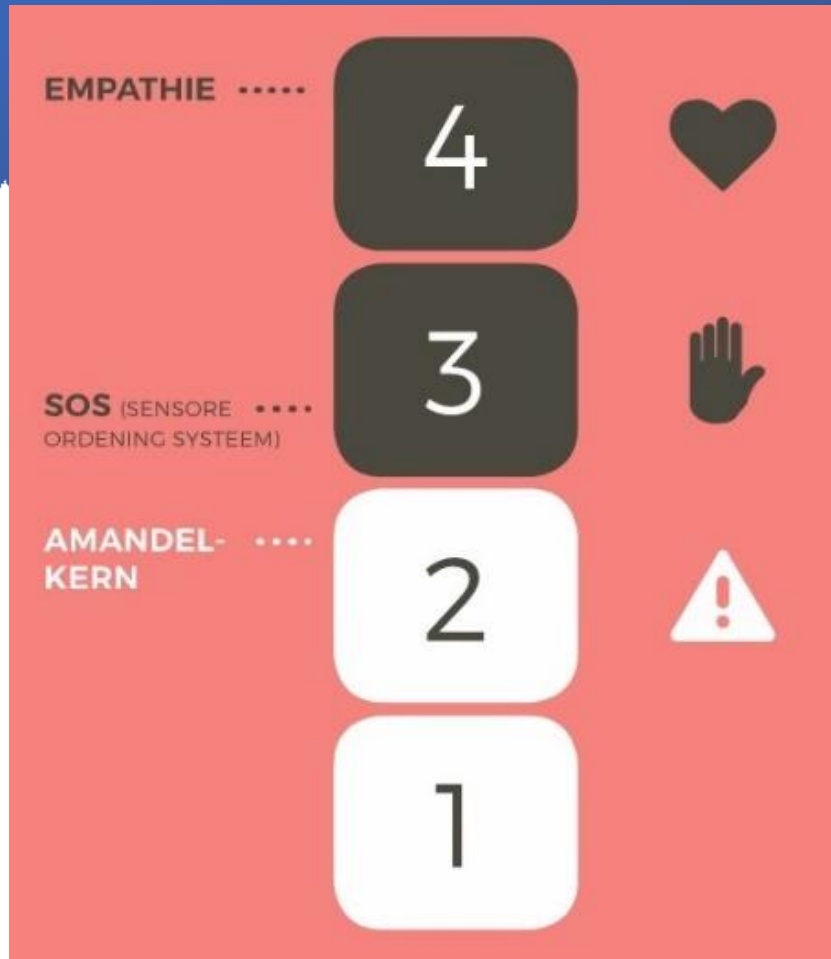

**(Interne) prikkels
vanuit de
organen**

**Betekenis
kunnen verlenen
aan deze prikkels**

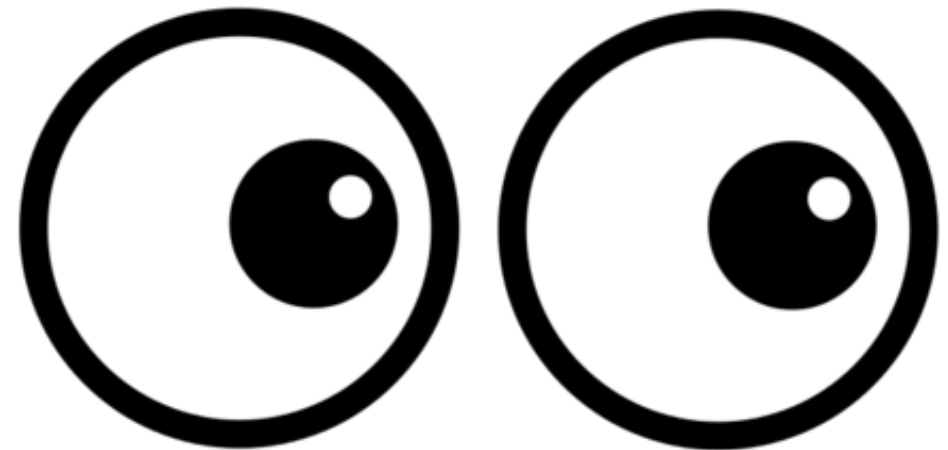
**Amandelkern >
angstknop**

Amandelkern

Visueel

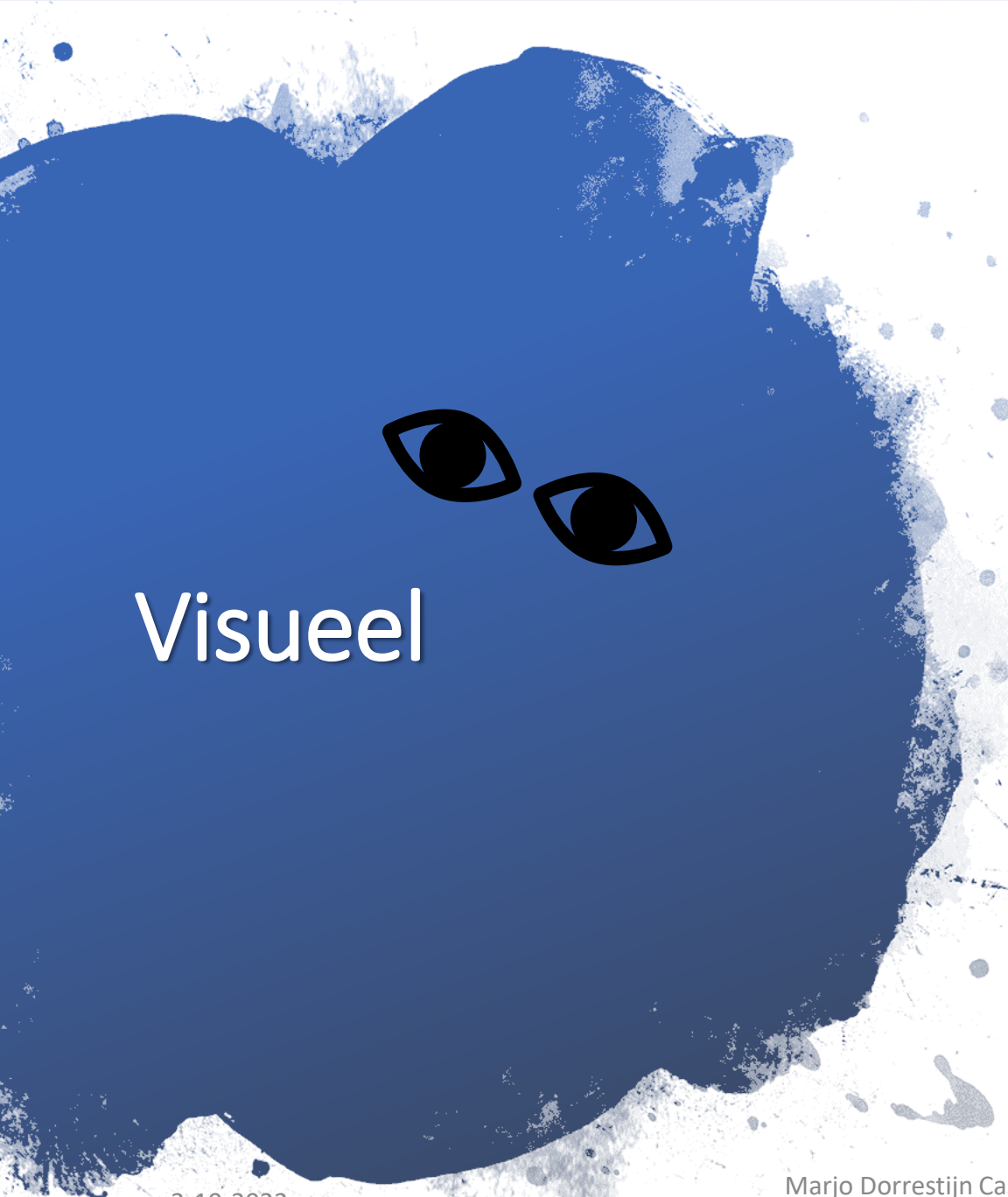
- **Waarschuwend systeem**
- **Visuele perceptie (begrip)**

Kan jij de de fout zien?

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Succes!!!!

Visueel

**Visueel versmald
blikveld**

Versmald blikveld

iets breder blikveld

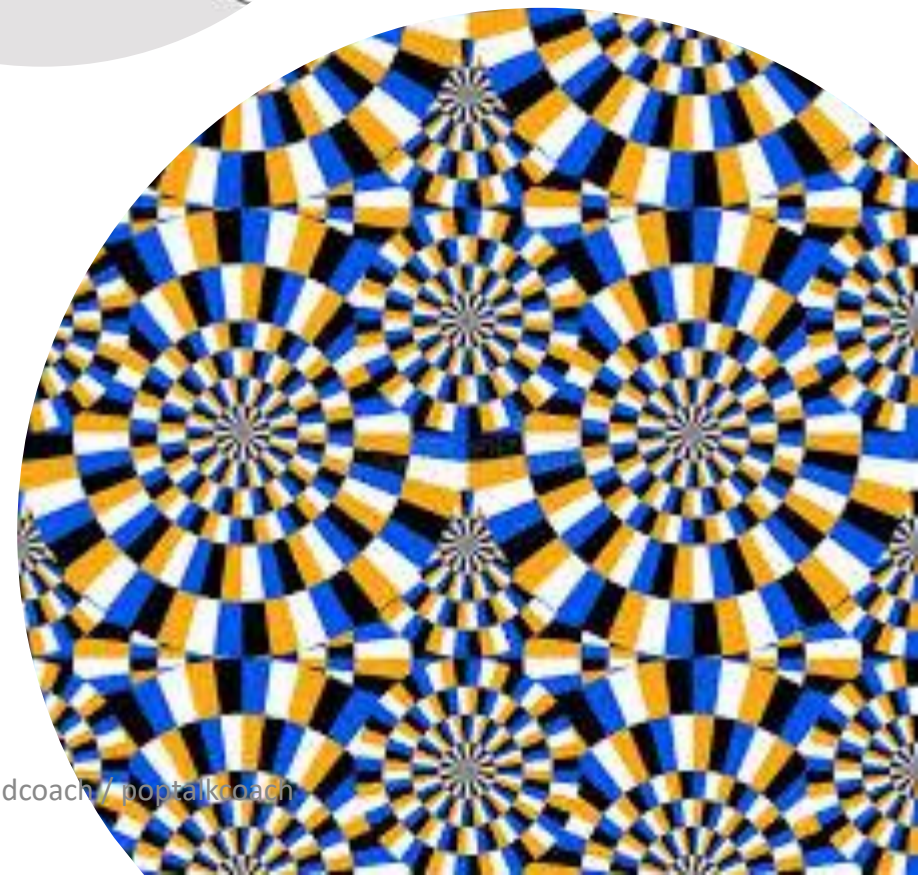
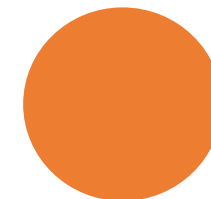
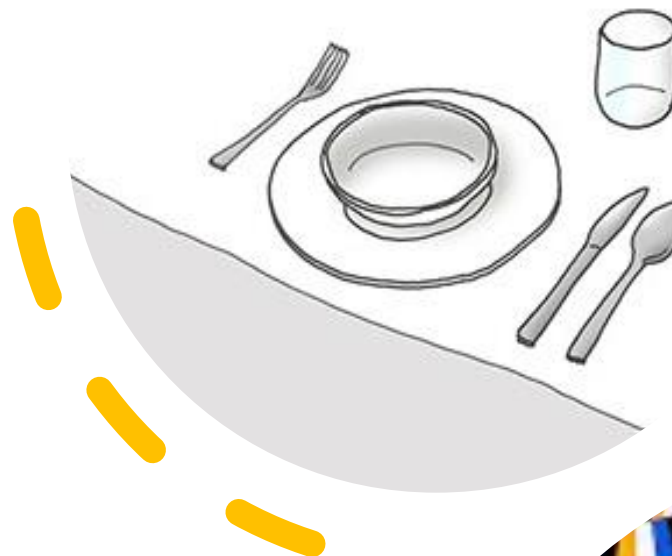

Hele ruimte

Welke informatie mis je met een versmald blikveld?

Visueel

- **Stilstaand beeld**
- **Bewegend beeld**
- **Contrasten / Schaduw**

Auditief (horen)

- **Omgevingsgeluiden**

- **Betekenis van het
geluid**

- **Geluiden
overstemmen**

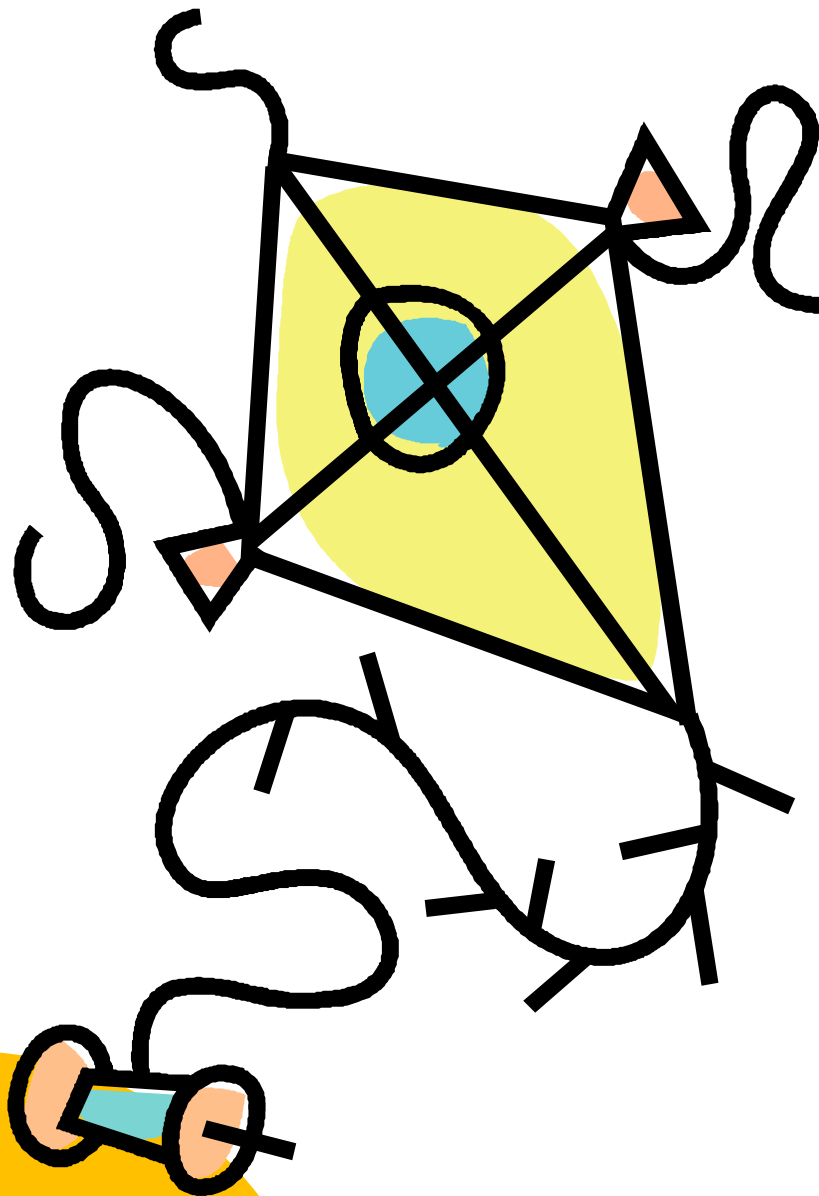
Taal auditieve prikkeling

**Taal;
Taalbegrip
Taalproductie**

*Opdracht lees het volgende
verhaal en probeer het zo
goed mogelijk te
onthouden. Waar gaat het
verhaal over?*

**Een krant is beter dan een weekblad.
Het strand is een betere plek dan de straat.
Eerst kan men beter rennen dan lopen.
Je moet het wellicht een aantal keren proberen.
Het vraagt wat handigheid maar het is gemakkelijk te leren.
Zelfs kleine kinderen kunnen er plezier aan beleven.
Wanneer je eenmaal succes hebt, treden er nauwelijks nog complicaties op.
Vogels komen er zelden dichtbij.
Regen zorgt ervoor dat het snel doornat wordt.
Als er geen complicaties optreden, kan het zeer vredig zijn.
Een rots kan als anker dienen.
Als dingen echter losbreken, krijg je meestal geen tweede kans.**

DE VLIAGER

Een krant is beter dan een weekblad.
Het strand is een betere plek dan de straat.
Eerst kan men beter rennen dan lopen.
Je moet het wellicht een aantal keren proberen.
Het vraagt wat handigheid maar het is
gemakkelijk te leren.
Zelfs kleine kinderen kunnen er plezier aan
beleven.
Wanneer je eenmaal succes hebt, treden er
nauwelijks nog complicaties op.
Vogels komen er zelden dichtbij.
Regen zorgt ervoor dat het snel doornat wordt.
Als er geen complicaties optreden, kan het zeer
vredig zijn.
Een rots kan als anker dienen.
Als dingen echter losbreken, krijg je meestal geen
tweede kans.

Auditief

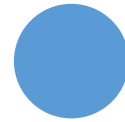
Klikjes (associaties)

Toon en intonatie

Naam

Muziek

- **Verlaagd je hartslag en bloeddruk**
- **Verminderd het stress hormoon**
- **Stimuleert de productie van dopamine.
(ontspannend effect op spieren)**

Geur

- Meest waarschuwendende systeem
- Direct zintuigstelsel (Lymfisch systeem)
- Geur/emotie /herinnering

Smaak

Verbonden met Geur

5 verschillende smaken

- Zoet
- Zuur
- Zout
- Bitter
- Umami

(Glutamaat/smaakverstreker)

Wat beïnvloed je smaak?

- Geur
- Speeksel
- Roken
- Medicatie
- Wat je ziet heeft ook effect op de smaakbeleving

**Grootste zintuigstelsel
(oxytocine, endorfine)**

**Tast ontwikkeling
(hoeveel procent?)**

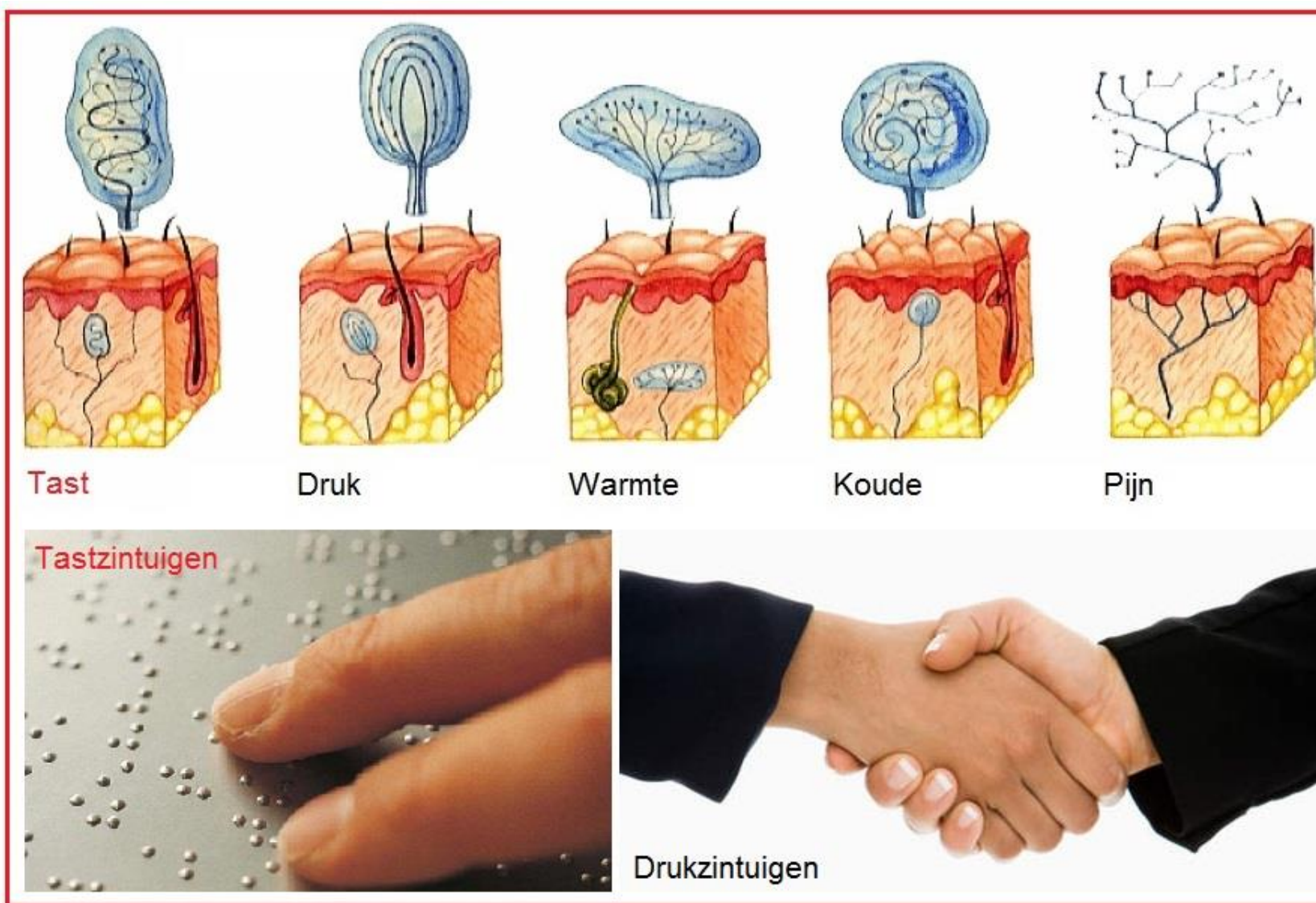
Huidhonger

Tast

- Betekenisverlening
- Overgevoelig / ondergevoelig
- Tactiel gevoelige gebieden

Houdingsgevoel (propriocepsis)

**Spieren, gewrichten en
pezen**

Middellijn & Ontwikkeling

Diepe druk

Lichaamsschema

Planning

Oriëntatie in de
ruimte

Evenwicht

Middenoor

**Visus / Houding en
Evenwicht werken
samen**

**Verticale /
Horizontale
evenwichtsprikkel**

**Rotatie (helemaal
moeten draaien)**

**Belangrijk
zintuigstelsel
voor oriëntatie in
de ruimte**

Mondgebied

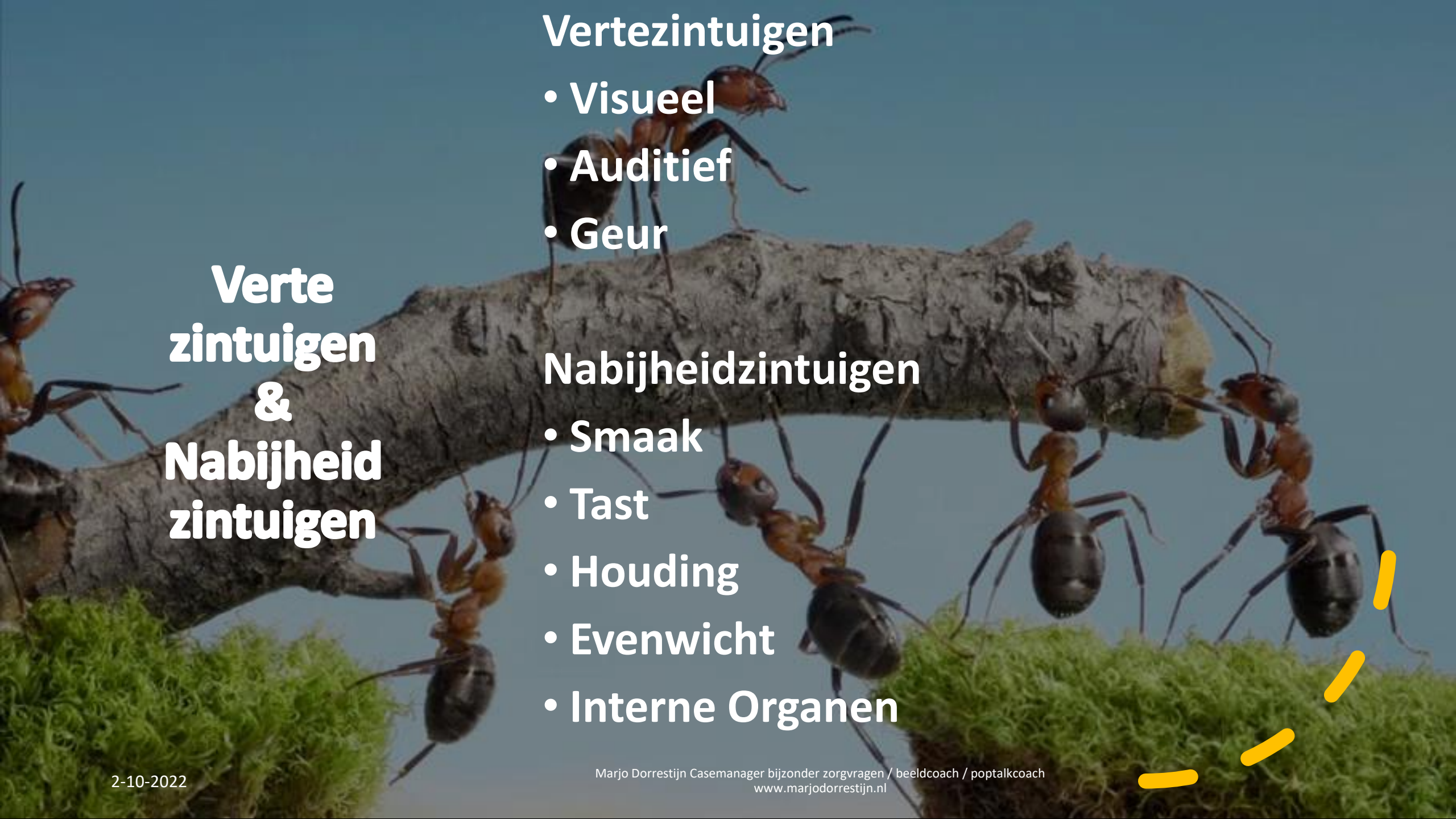
Is geen zintuigstelsel

8 zintuigen werken samen in het mondgebied

Mondgebied is een heel regulerend systeem

A background image showing several ants on a tree branch. One ant is at the top left, another is in the center, and a group of three is on the right. The branch is covered in green moss at the bottom. The text is overlaid on this image.

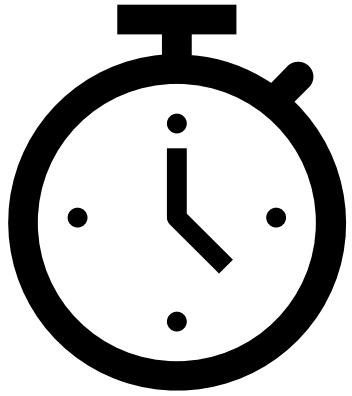
Verte zintuigen & Nabijheid zintuigen

Vertezintuigen

- Visueel
- Auditief
- Geur

Nabijheidzintuigen

- Smaak
- Tast
- Houding
- Evenwicht
- Interne Organen

- **Tempo van informatieverwerking**
- **Verschil vertezintuigen & nabijheidzintuigen**
- **Mono- & Multi sensorisch**

Alertheid

- **Alertheid is het vermogen om prikkels vanuit je omgeving en lijf te kunnen verwerken.**
- **Prikkelverwerking, voorspelbaarheid, fysieke gesteldheid en cognitie zijn van invloed op de mate van alertheid.**
- **Prikkelverwerking is van invloed op de mate van alertheid en anderzijds is de mate van alertheid van invloed op de prikkelverwerking.**

Hoe alert ben jij??

- [\(102\) Test Your Awareness : Whodunnit? - YouTube](#)

Fases van Alertheid

Fases van alertheid

Te hoog

Hoog

Optimaal

Laag

Te Laag

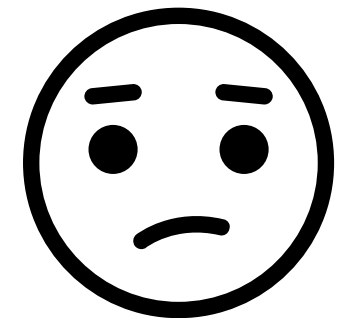
Optimale alertheid

- **Prikkels komen gedoseerd binnen**
- **Fase waarin je leerbaar bent, veiligheid ervaart. Een prettige fase!**
- **In deze fase lukt het om adequaat (op je omgeving en prikkels vanuit je lijf) te reageren**

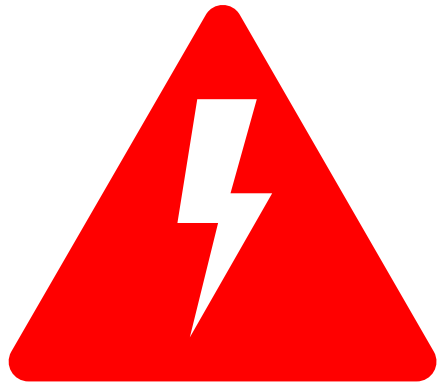

Hoge Alertheid

- Prikkels komen sneller binnen, waardoor je minder adequaat kan reageren (je bent dan sneller in je reactie = inadequaar)
- Hoog alert is een fysiologisch proces, er geen onderscheid tussen negatieve en positieve prikkels
- Positieve hoge alertheid kan omslaan in gedrag naar een negatieve hoge alertheid

Te hoge Alertheid

**Controle
verlies!!**

- **Controleverlies je kan prikkels niet meer verwerken**
- **Je reactie is inadequaar**
- **Hersenlagen (amandelkern)**

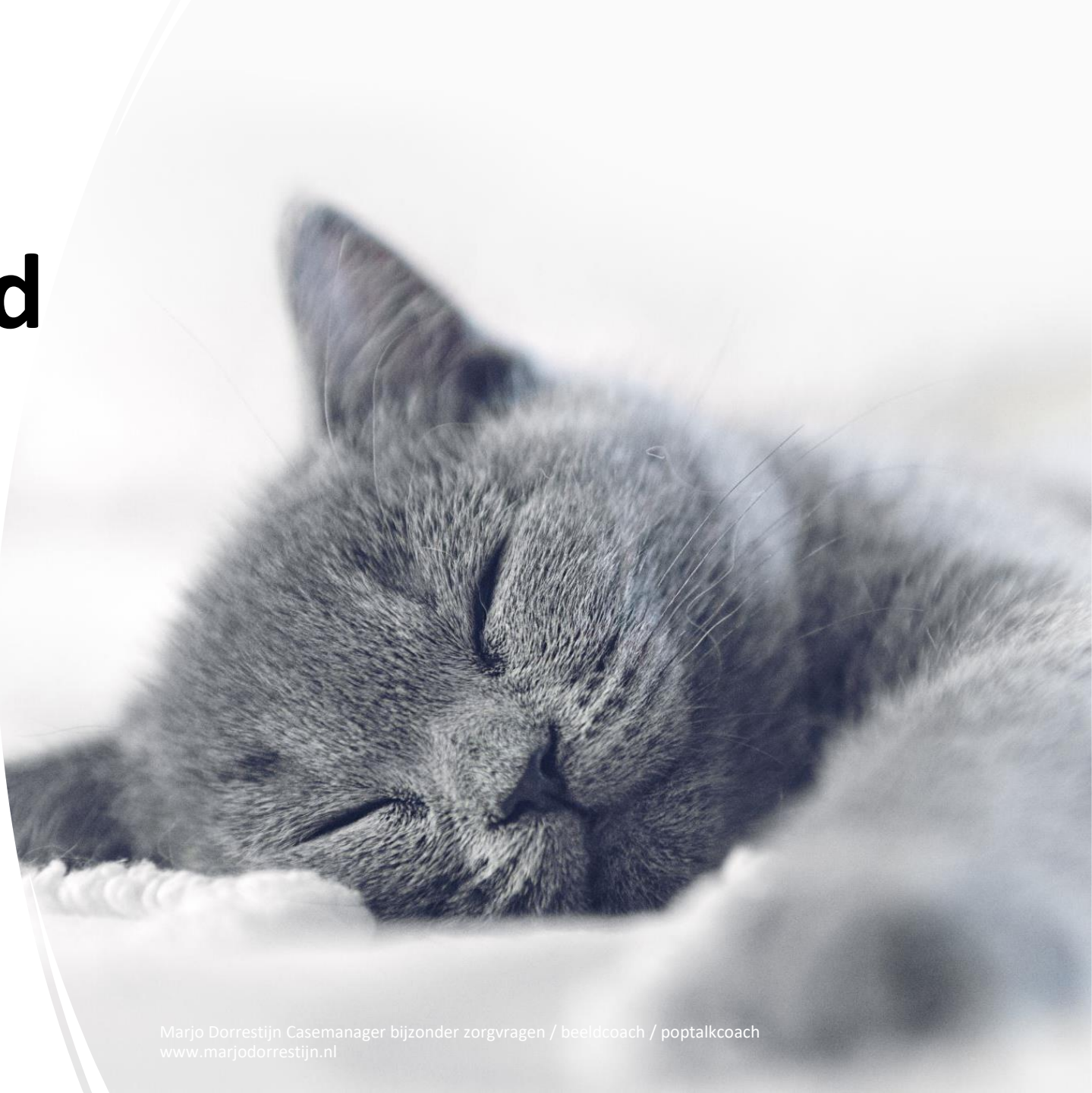
Lage Alertheid

- **Prikkels komen vertraagd binnen, minder adequaat in je reactie (vertraagde reactie = inadequaal)**
- **Het is nodig om gedurende de dag meerdere malen in deze fase te komen.**

Te Lage Alertheid

Slapend (bijna)

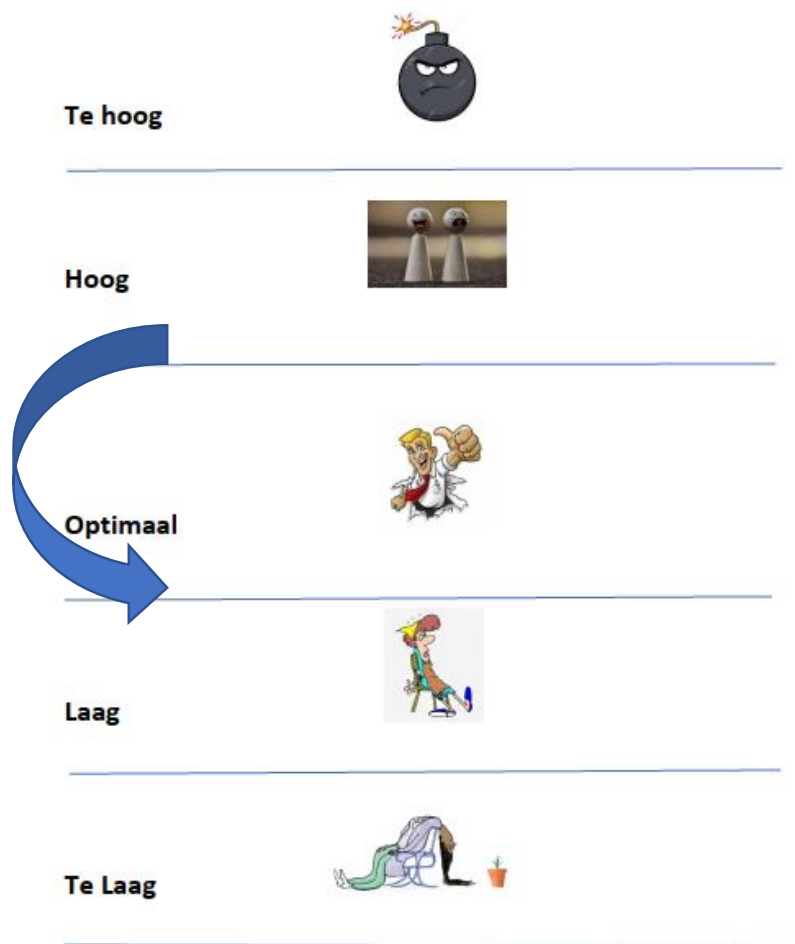
**Prikkels komen
nauwelijks binnen,
behalve hele sterke
prikkels
(waarschuwend)**

-
- **Bandbreedte van optimale alertheid**
 - **Spreekwoordelijk klein emmertje**

Fases van alertheid

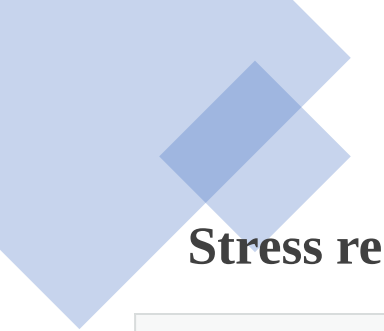
- Alertheid & beschermend systeem
- Hoog alert vanuit een beschermend systeem (kan er als lag alert uitzien)

Fases van alertheid

- **Te hoog alert: Prikkels kunnen niet meer verwerkt worden, emotionele ontlading, boos worden, huilen en/of lachen**
- **Hoog alert: Prikkels komen te snel binnen, men is gespannen actief of passief**
- **Optimaal alert: Prikkels kunnen verwerkt worden, men is gericht passief, kan adequaat reageren**
- **Laag alert: Prikkels komen vertraagd binnen, men is ongericht passief of actief**
- **Te laag alert: Prikkels komen niet meer gericht binnen, slapen**

Emotie regulatie

- Fases van alertheid beïnvloeden (onbewust / bewust)
- Regulerend gedrag om informatie te verwerken en alertheid te beïnvloeden
- Regulatie met de nabijheidzintuigen en het mondgebied

Stress reactie

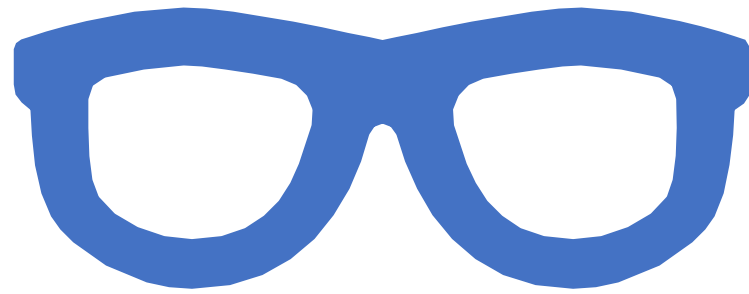
Fight

Flight

Freeze / Fear

Activiteit	Bibberen, Strekking, vooruit gericht, agressief, weigeren	Buiging overheerst of weggaan van de situatie	Bibberen, jammeren, huilen
Verbaal	Uitdagen, Schelden Gillen	Een ander voor jezelf in de plaats stellen, Alternatieven verzinnen	Zeker stellen, Afhaken, niet leuk Lachen
Non verbaal	Vuisten ballen, Alert, Auditief en visueel gericht, boos	Niet antwoorden, terug trekken, weglopen	Opgeven, Afhangend gezicht en lichaam, bang

**HET IS DE BRIL
WAARDOOR JIJ
KIJKT.....**

**Dank je wel voor
jullie aanwezigheid!!**